

בעזהשי"ת

גיליון

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דא"ה ושיחו"ק חג הפסח תשפ"ג

דא"ה ושיחו"ק חג הפסח תשפ"ב

◀ גיליון ת"נ ▶

יו"ל חג הפסח תשפ"ד

מכון

מעלות התורה

קרעטשניף

להוצאת דא"ה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אלו הנקראים בשם
"עמודי התווך"

שמחזיקים ותומכים בהוצאת הגליון

הרה"ג ר' מאיר
לעבאוויטש שליט"א

הרה"צ ר' מאיר איתמר
שליט"א

הרה"ח החפץ בעילום
שמו שליט"א

הרה"ח ר' יואל ישראל
לעוו שליט"א

הרה"ח יואל הרצוג שליט"א
לע"ג הרה"ק ר' ישעיה בר' משה זצוק"ל

עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכה מאשר

© כל הזכויות שמורות
למערכת "מעין החיים" קרעטשניף
פעיה"ק ירושלים תובב"א

להנצחות, מזל טוב, לע"ג וכדו' ניתן לפנות

להר"ר אברהם אבא ווייס הי"ו

בפלא' 053-3120089

להערות והארות ניתן לפנות לאימייל

459648s@gmail.com

להעברת התרומות ניתן לפנות להגזברים

ירושלים: הרה"ח אברהם אבא ווייס נ"ו

בני ברק: הרה"ח שלמה מרדכי שכטר הי"ו

בית שמש: הרה"ח שמואל יהודה קאלינסקי הי"ו

אלעד: הרה"ח יצחק מנחם כהן הי"ו

בהעתקת הדא"ח לגליון זה:

הב' החתן מאיר אלימלך גרין נ"י

הר"ר חיים יצחק יהושע דייטש הי"ו

ניתן לתרום גם דרך מערכת "נדרים פלוס"
על שם מכון "מעין החיים" – קרעטשניף

דא"ח ושיחו"ק חג הפסח תשפ"ג

אפשר לצוא לזלזל צמאכל חשוב כזה ולשרפו ולצערן, על כן אוכלים צסעודת ערב פסח כל מיני חימוצים שצעולם להחשיצם ולהעריכם ולהראות שצאמת רונים לאכול כל המאכלים, אלא שצהגיע מועד הציעור אפשי והתורה אקרתו, ואין אנו שורפים אותם כי אס משום שהתורה נוותה עלינו.

זקני הקדוש הרצי ר' ארון לייב הגדול מפרומישלאן זי"ע אמר, שאחד מהדברים שיתגלה צעת ציאת המשית הוא שסעודת ערב פסח נריך להיות כסעודת שלמה צשעתו, וסיפר אאמו"ר זי"ע כי אלל זקנו הקדוש הרזא דשבת זי"ע ערך סעודה זו צדגים רוטצ וצשר אלל כל הסעודה לא ארך יותר מעשרה רגעים, להספיק סוף זמן אכילת חמץ שהוא צשעה מוקדמת למנהגו.

יש הגדות שכתוב צהס שצליל פסח צשולחן עורך יש לאכול דצר ראשון צינים זכר לאצלות על אצרהס אצינו שנסתלק צערצ פסח, אלל יש טעמים נשגבים לאכילת הציצה ועל הנחתה על הקערה, כי אס היה הציצה זכר לאצלות לא היו מניחים אותה על הקערה, כי אין מניחים על הקערה אלא דברים שיש

בסעודת חמץ בערב פסח

קודם נטילת ידים

לחיים, היום חל יומא דהילולא של זקננו הרה"ק ר' אשר ישעיה מראפשיין זכותו יגן עלינו ויעמוד לנו ולכל ישראל.

אביו היה אדם פשוט צעל הצית אלל הרה"ק מראפשיין זי"ע צעל זרע קודש כצר ראה עליו צנערותו דצרים גדולים ולקחו לחתן לציתו, ואחר אירוסיו הצילו חותנו הרה"ק מראפשיין אל הרה"ק מצובלין זי"ע, והתצונן צו הרה"ק מלוצלין ואמר 'דאס איז א גוט קרבן פסח'ל', ואכן נסתלק צערצ חג הפסח.

המנהג לאכול צסעודת ערב פסח מכל מיני חימוצים, וצצת העעל"ט אמרתי טעם לזה, כי לכאורה אינו מוצן שאמנס יש מלוות תצציתו, אלל המנהג היה להניח ממאכלי פורים דייקא לקעודת ערב פסח, ומה הטעם צזה.

אלא כי הנה כתוב צוה"ק שיש קדושה צפירורי לחס, ואס הס מתגוללים על הארך ודורכים עליהס קשה לעניות, ויש צהס גם הרצה עניינים פנימיים נשגבים, וכאן אנו עומדים ומזלזלים צחמץ ופוסלים אותם מאכילת כלצ, וכיצד

הטעמים שזעולם, על כן לאכול כזית מנה לשם שמים ולא להתכוון ליהנות מטעמה דרוש לזה הרצה עמל ויגיעה.

הרה"ק מאפשא היה אוכל יותר משאר נדיקים וצננות זקנותו נחלש גופו ולא הניחוהו לאכול הרצה, ונטלו ממנו את המנות כדי שלא יוכל לאכול הרצה מנה פן יזיק לו לצריאות, וכאז לו הדבר מאוד, ואמר, כל המאכלים שאני אוכל בכל ימות השנה אני מרגיש בהם טעם עפר, - כי לא הרגיש שום טעם באכילה -, והמאכל היחידי שאני מרגיש בו כל הטעמים שזעולם הוא המנה, וגם זה התענוג שיש לי אתם רוצים ליטול ממני.

זקה"ק זי"ע צעת שסידר הקערה היה לוקח את הציצה צידיים ולחץ אותה, והיה נראה כמי שרוצה ליישרו כדי שיוכל לעמוד על הקערה ולא תחגלגל, אבל צאמת היה עניינו בזה לכבוש ולהמתיק את הגבורות, כי הציצה מניחים בצד שמאל המרמז על מידת הגבורה, ופעם אחת לקח את הציצה צידו ולחץ זמן מרובה ואחר כך לא הניחה על הקערה אלא לקח ציפה אחרת, ויודעי דבר לקחוהו וצדקוהו ומלאו שיש בה דם.

יש לתת טעם מדוע נוהגים לצרף צרכת המזון בצעודה זו על שכר, כי צערב פסח אסור לשמות יין פורתא, כי פורתא

זהם לעורר שמחה ומידת החסד ורחמים, וגם הציצה שמניחים בצד שמאל הכוונה בזה להמתיק את מידת הגבורה. וצאמת אכילת הציצים הוא לזכר הסתלקותו של אברהם אבינו צערב פסח, וסעודת ההצרה היה צליל פסח ואז 'ויזד יעקב נזיד'.

בבל אכילה ואכילה בצעודה זו מקיימים מנחות עשה של 'תשציתו' ומנות לא תעשה של 'בל יראה', וחזן מזה יש לכוון לאכול כדי שלא יהיה ליבו חלוש כל היום ולא ינטרך לאכול צמשך היום, כי צמשך היום יש להימנע מלאכול כדי שנוכל לאכול את המנה לתיאבון כדאיתא בשו"ע, וצריך להרגיש רעבון צשעת הקדר כדי שיוכל לאכול את הכזית מנה לתיאבון לשם אכילת מנה, ולא כאותם שלפנות ערב ממלאים כריסם ואוכלים את המנה על כרס מליאה, ודבר זה יפה רק לאכילת קרבן פסח שצריך לאכול על השוצע כדי שלא להציא צני אדם לידי ניסיון שיאכלוהו לשם תאוה ויהיו בכלל שנים שאלו פסחיהם וכו' (ע"י נזיר בג:), אבל לחם עוני לא חששו חז"ל שיאכלוהו לשם תאוה על כן אמרו שיאכלוהו דווקא לתיאבון.

אמנם אלל הנדיקים היתה זו עבודה קשה לאכול כזית מנה לשם שמים, כי שמעתי מאמו"ר זי"ע ומעוד נדיקים שאמרו כי המנה היה בו כל

מנ"ה עם האותיות בגימטריא הללח"ה,
ומנ"ה ראש תיבות מ'כל ז'רה ה'זילנו,
זהו שייך גם בכל סוגי המאכלים, בתנאי
שהם נשמרים כמנה, ואוכל אותם
בקדושה וטהרה.

ולפי דרכו יש לפרש בשאר הקשיות,
שצא להורות לנו דרך בעצודת ה'
צעת אכילה, הן לחג הפסח, והן לכל
ימות השנה.

כל הירקות כמרור ולא לשם תאוה
שבבל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות,
הלילה הזוה מרור, הכוונה צוה
הוא, שצא להורות שצבל הירקות אשר
אוכלים בכל השנה, יהיה נחשב כמו מרור
שיש בו טעם מר, והיינו שלא יאכלו לשם
תאוה, רק להצרות את הגוף להקצ"ה.
והילדים המתרגלים בשפת אידי"ש,
יזהר שלא יאמרו 'עסן מיר
נאר מרור', אלא אומרים 'מוזן מיר עסן
מרור', והיינו שאין אוכלים רק מרור,
אלא שאוכלים מרור כי מחויבים אנו
לקיים המנה.

לעשות היפך מתאוות הגוף
שבבל הלילות אין אנו מטבילין אפילו
פעם אחת הלילה הזוה שתי
פעמים, ענין הטיבול בפסח מורה לנו
עבודת המידות, לנהוג בכל זרכי הגוף
בצחינת להפך את הטבע ולהתהלך נגד
הטבע, שלא להמשך אחרי התאוות כלל,
שהרי כרפס הוא מאכל ערב, ומטבילין
אותו צמי מלח לצטל את טעמו, וכשאוכלים

מסעד סעיד וטובא מגרר גריר, על כן
מזרכים על כוס שכר.

בליל הפדר

כל מאכלי הפסח יהיה כמצה

מזה נשתנה הלילה הזוה מבל הלילות
וכו', נקדים צוה מאמר זקה"ק הרצי
ר' מאיר מקרעטשניף זי"ע, שפירש מה
שאומרים בקושיא הראשונה, שצבל הלילות
אנו אוכלין חמץ ומנה הלילה הזה 'כולו
מנה', ולכאורה קשה וכי מנה צלצד אוכלים
צלילה הזוה, והלא אוכלים גם שאר מאכלים,
אלא צא לרמוז שכל המאכלים שאוכלים
בפסח, זריך להיות בצחינת המנות, כמו
המנה שהיא שמורה מכל חשש ח"ו, כי
נעשה ונאפה בשמירה יתירה, כמו כן כל
שאר המאכלים בפסח גם כן זריך להיות
בשמירה מעולה כדוגמת המנות, והו' 'כולו
מנה', היינו כל מאכלי הפסח הם כולו
כמנה, עכ"ד ודפח"ת.

וואאמו"ר זי"ע הוסיף צוה, צהא
לכתיב (שמות יב, יז)
'ושמרתם את המנות', היינו שכמו
שזרכים לשמור על המנות שיהיו כדת
וכהלכה צלי חשש חמץ, כמו כן יש לשמור
על כל המאכלים, שיהיו נאכלים בקדושה
וטהרה, בצחינת כולו כמנה.

ובבזמן הוסיף ואמר שלפי זה נמא
שכל הסגולות של אכילת מנה,
דהיינו שהוא מיכלא דאסוותא, וגם

אמנם יש אומרים דגם **זשאר הימים** אף שאינו חובה, אבל זהו בגדר מלוא, כמו שכתב החזקוני (שם) דמלוא איכא באכילת מנה כל שבעה, אע"ג דהיא רשות ואי צעי לא אכיל כלל, ומשום הכי אין מצרכים כל ז' על מנה, מ"מ אי אכיל מלוא קעציד (ועי' בשו"ת חתם סופר יו"ד סימן קצא). וכן ידוע שסם הגאון מווילנא זצ"ל (מעשה רב אות קפא) שצעת ימים תאכל מנות, כל שבעה מלוא, ואין קורא לה רשות אלא לגבי לילה ראשונה שהיא חובה.

רצה יש לרמוז במאמר הכתוב את חג המצות תשמור, ואיך נשמור את הפסח כראוי וכיאות, על זה המשיך שבעת ימים תאכל מצות באשר צויתך וגו', שיאכל מנה בכל שבעת ימים, שמקיים צוה מלוא, וגם מסוגל לשמירה מעולה לשמור את חג המנות כדעני.

במעמד הקבלת פני רבו – חוה"מ פסח

התעוררות בענין הגאולה שלימה

מטרת ההתאספות כחן היום (לאחר העלייה להר הצופים לראות מקום המקדש) היה צעיקר כדי לעורר את הענין של 'צנה ציתך כצתחילה וכוונן מקדשך על מכונו', ויש לעורר קצת את הקהל צפירוש המילות 'צנה ציתך כצתחילה', כי אם אין הרגש אין יודעים מה הפסידו ואין יודעים על מה צריך לבקש.

מרור שהוא דבר מר זכר לקושי השעבוד צחומר ובלבנים, מטבילים אותו צחרוסת צכדי להפיג את המרירות, שהרי שכל הטיבולים הוא צצחינת דבר והיפוכו, להרגיל את האדם שלא תהא אכילתו לשם תאוה, אלא צשציל שכך נוה הקצ"ה.

לעבוד את ה' בדרך חירות

שבבבל הלילות אנו אובד"ן בין יושבין ובין מסובין, הליילה הזוה בלנו מסובין, דבר זה מורה על כל מיני מצבים צחייו של האדם, לפעמים צצחינת יושבין שאינו דרך חירות, ומורה כאשר אין לו הרחצת הדעת ומוחין דגדלות, ולפעמים צצחינת מסובין דהיינו צהרחצת הדעת צדרך חירות, ועל זה צקשתינו שנוכה לעצוד את הקצ"ה תמיד כראוי וכיאות, צישוצ הדעת וצמנוחה ושלוה והשקט וצטת, וצהשגת מוחין דגדלות.

שבת חול המועד

שמירת חג המצות ע"י אכילת מצה בדי ימים **את חג המצות תשמור שבעת ימים** תאכל מצות באשר צויתך וגו' (כג, טו). ויל"פ דהנה צמס' פסחים (קב.) ילפינן שכל ימי הפסח אכילת מנה רשות חוץ מלילה הראשון, שהכתוב קצעו חובה, שנאמר (שמות יב, יח) צערב תאכלו מנות. וכן אמרו להדיא (פסחים צא:;) תנו רבנן פסח ומנה ומרור, צראשון חובה מכאן ואילך רשות, עיי"ש.

גוי הצין שהוא קדוש, כי הוא היה אצן שתייה שממנו נשתת כל העולם וכל ההשפעות שבעולם צאים משם.

אאמרו"ר זי"ע בשנת תשכ"ז צכ"ז אייר יום ההילולא של זקנו הקדוש יום לפני שכבשו את הכותל, ערך את שולחנו הטוהר ואמר אז אאמרו"ר זי"ע שכל הזמן היה לו נחמה על שהציונים הפושעים נעשו כבעלי צתים על ארץ ישראל, אשר כאז לו הדבר מאוד ואפילו שעברו כבר כעשרים שנה לא היה יכול לסבול מה שקדושת ארץ ישראל נכנסה תחת ידיהם, והנחמה היחידה שהיה לו היה שלא ניתן להם כוח לכבוש את העיר העתיקה ולהיות בעלי צתים על הכותל ועל מקום המקדש, וראה בזה סייעתא דשמיא שלא יחללו ויטמאו את המקומות הקדושים, ועתה בראותו שקיבלו שליטה גדולה כל כך שנראה שהם יקבלו את השליטה גם על ירושלים, זעק צמר ליבו אני לא רוצה ליהנות מזה, אני לא אלך לכותל!.

ואפילו שקודם לכן היה הולך הרצה לכותל, ולא חיסר שום ערב ראש חודש, ובמשך כל שלוש השנים שהיה גר צירושלים היה מתפלל כל מוסף של יום טוב צכותל, גם ציום ראשון של חג וגם ציום אחרון של חג, וגם צחול המועד היה הולך לכותל, ויש לי גמרא שחתם עליה צהיותו נער הק' צבי הירש המוכן להיות מעיר הקודש ירושלים, כי כל ימיו ציפה להיות צירושלים ולעלות אל מקום שריד צית מקדשנו.

ואם פר, הקיסר פראנץ יוזף צה פעם לארץ ישראל, וכיוון שניהג מלכות של חסד וסייע צהרצה לצני ישראל צכל מיני אופנים כאשר הגיע לארץ ישראל יצאו כל גדולי ישראל שצאותו תקופה וקיבלו פניו צכבוד גדול, וכאשר הגיע לירושלים הלך לקצרי צית דוד ולעוד מקומות צליווי כל גדולי ישראל שצירושלים שצאו לחלוק צבוד למלכות, וכאשר רצה לעלות להר הצית אל מקום המקדש נגשו אליו שנים מוקני העדה והתנללו צפניו שזהו אלל היהודים מקום קדוש ציותר, והתורה אסרה להם לעלות צזמן הזה כאשר הם טמאים אל מקום המקדש, על כן יסלח להם הקיסר על שאין הם יכולים ללוותו.

ונבנ הקיסר עם צני הפמליא שלו לצדו אל מקום המקדש ושהה שם זמן רב, והיהודים עמדו צחוץ והמתינו לצואו, וצשוצו ראו עליו שהוא נלה צמאוד, ופנה ואמר לגדולי ישראל, כי אילו ידעו צני ישראל מה היה להם ומה איצדו ומה ניטל מהם אינו יודע ואינו מצין כיצד היו יכולים לסבול זאת, כי לצ מלכים ושרים ציד ה', ונתן להם ה' כוחות עמוקים להצין עד אין חקר מה שהיה שם צזמן הצית.

ועד עתה לא הוטצ לנו, ולא עוד אלל שגרע יותר כי צאו זרים צנחלתך, ויש גם מצני ישראל שעושים שם דצרים אסורים, וח"ו אין רצוני לעורר קטרוג על צני ישראל, כי צמקום קדוש כזה אפילו

ובמאידך זאת נחמתנו, כדאיתא בגמ' (מכות כד:): פעם אחת היו רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא עולין לירושלים, כיון שהגיעו להר הצית ראו שועל שיצא מצית קדשי הקדשים, התחילו הן צוכין ור"ע מנחק, אמרו לו מפני מה אתה מנחק, אמר להם עד שלא נתקיימה נצואתו של אוריה הייתי מתיירא שלא תתקיים נצואתו של זכריה עכשיו שנתקיימה נצואתו של אוריה צידוע שנצואתו של זכריה מתקיימת, בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנו. ע"כ. ואנו תקווה שכשם שנתקיים שועלים הלכו צו צאופן הירוד ביותר כן נזכה לנחמה הגדולה צמהרה צימינו, והשצ שכינתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים.

אאבנו"ר זי"ע סיפר כי זקני הקדוש הרזא דשבת זי"ע לא היה לו צדך כלל זמן פנוי צמשך היום ליטול ידיו לסעודה, ורק צאמצע הלילה טעם איזה דבר בלא נטילת ידיים וצרכת המזון, אבל אם ראה שיש לו זמן עד שיאיר היום נטל ידיו, וזאת צכדי שיוכל לצרך צרכת המזון ולומר 'רחם נא', וצעת אמירת 'רחם נא' ישצ כשידיו על מצחו לכסות פניו ועיניו זלגו דמעו על זקנו, וזאת היה ציום פשוט צעת צרכת המזון וכ"ש צומנים המיועדים לעורר על גלות השכינה ועל צרות ישראל.

אצל הבני יששכר צא פעם על צצת יהודי אחד עם שטריימל קטן וישצ

ואם כך אמר צשנים שעוד שמרו על קדושת המקום והלכו רק צמקומות המותרים, מה נענה אנן אצתריה ששועלים הלכו צו ונכנסו צפנים הר הצית, והטמאים יש להם העזה וחוצפה להיכנס אל מקום המקדש, כמו צשעת החורצן שהרשעים נכנסו ועשו צקודש הקדשים מה שעשו ולא אירע להם דבר, וצראות דרך רשעים ללחה שהולכים נגד התורה ואין מקצלים עונש לא יהרהרו על מה עשה ה' ככה, כי גם כאשר טיטוס הציע ספר תורה ועבר עליה עצירה לא אירע לו דבר.

וצריך לכל אחד ואחד לכאוב הדבר ולצועק עד מתי, עד מתי יהיה החורצן גדול, ולא נזכה שכל המקומות יכנסו לתוך הקדושה לידי הכהנים, וכשאנו אומרים 'צנה צצתחילה' והראנו צצנינו' צריכים אנו לעורר את הלצ ציותר להצין החסרון הגדול ואת החרי האף הגדול שניטל מישראל כל כבודו ויקרו. וזהו הסיצה שצריך להסיר את הסכין מהשולחן צעת צרכת המזון, כי צזמן שהיה עדיין הרגש לצנין הצית, כשהיה סמוך לזמן שהיה צית המקדש קיים והצינו עדיין את החסרון הגדול, אזי היה אחד שצעת שאמר 'וצנה ירושלים עיר הקודש' התמרמר כל כך עד שאכן לא היה יכול לסבלו, ונטל סכין ותקע צצטנו מרוצ הצער, ואז תקנו שלא יהיה סכין על השולחן צעת צרכתהמ"ז.

בגמרא וצתפילה על ענייניו, אלא כריך לעורר את הלצ לחשוב יותר עמוק, שאנו נמנאים בזמן קשה ואין לדעת מה ילד יום וכריך לעורר רחמים באופן חזק.

ריח"ק ר' יעזר שנוכה לגאולה כמו שממנאים גאלתנו ה' אלוקינו ומצית עצדים פדיתנו, וכמו שגאלנו וגאל את אצותינו ממנאים כן ה' אלוקינו יגיענו למועדים ורגלים אחרים, וציאר בזה אאמו"ר זי"ע דהיינו שנוכה לזמנים והרגלים יותר טובים, ואז נהיה שמחים בצנין עירך וששים צעזודתך, כמו שידוע דברי הרה"ק מראפשיץ שאמר 'וצנה ירושלים עיר הקודש' נעשה ע"י 'צימנינו', שתלוי כינד נעציר את ימינו ומה נעשה כדי שיהיה נגלה כבוד ה' וראו כל צער יחדיו כי פי ה' דיצר, וזה יציא שאכן ייגלה כבוד ה' ויראו כל עמי הארץ כי פי ה' דיצר.

הפסח נאכל בחבורה

קרובן פסח היא מצווה ראשונה שנצטוו ישראל כשיצאו ממנאים כדי שינאלו וירחאו ממ"ט ש"ט שהיו שקועים שם, ונתנו להם שלושה עניינים צמלוה זו.

הראשון, דם פסח, שהיה מסירות נפש ששחטו את אלוהיהם של אלו, השני, דם מילה, אשר זהו גם כן מסירות נפש, שגם האנשים הזקנים הצאים צימנים מלו את עצמם אפילו שלא ידעו מה יהיה

צפאת השולחן, ולא ידע שום אדם מי הוא, ועם כל זה כל הקהל נתנו צו עיניהם צלי לדעת מדוע, וצמונאי שצת נכנס אוחו יהודי אל הצני יששכר ואמר לו שהוא משיח, ואמר לו צלשון הזה, 'רצי, אתם מתפללים רק על הנשמות שלכם ועל צרות ישראל, אצל על צרת משיח ועל גלות השכינה אין אתם דואגים כלל'. [יש המספרים כי זה היה צעת שהיה הרצי ר' מרדכי'לי זי"ע אצל הצני יששכר, אצל צאמת זהו טעות והרצי ר' מרדכי'לי צא לצני יששכר צצצת אחרת, אלא שקיפור זה קיפר הרצי ר' מרדכי'לי, וכנראה שמע זאת מאותם האנשים שהיו שם צאוחו שצת].

ודיבור זה שייך לכל אחד ואחד, כי צכל עת רצון כאשר מתפללים על דצרים של ענייני גופניות יש התעוררות לאדם, וכשהוא מצקש על פרנסה ועל צריאות ועל צנים טובים הוא מתפלל צהתעוררות וצלצ חס, אצל צהגיע עניינים אלו של גלות השכינה נראה שאין זה שייך אליו אלא לאנשים רמי מעלה, ורק הם צריכים להתפלל מוסף של יום טוב צהתעוררות, והוא לא חלי ולא מרגיש מה שאומר, אך יש לזכור כי זקני הקדוש אפילו צעת אמירת רחס נא של צרכת המזון צימות החול זלגו עיניו דמעות, וכשרואים את החורצן ושומעים כל מה שנעשה צעולם, יש להתפשט מהחיים הגשמיים ולהעתיר על גלות השכינה, וגם מהחיים הרוחניים לגצי זה הוא צגדר גשמיות, מה שמרגיש טעם

ומיד צריכים כולם לעמוד צלי נייע, ובעת הגאולה שלימה יהיה כל הצבא בלשון הקודש כמוצן, ויאמרו 'עמדו ציושר', וכולם יתייבצו על עמדם חוץ מאחד שיהפוך פניו אחורנית, וישאלו אותו מאי האי, ויענה זה אללי היושר...

רשיחת חולין ששמעתי מאחמו"ר זי"ע צריכה לימוד, וממנו יכולים ללמוד חיזה פנים יש לזה שכל אחד יחליט לעצמו מהו היושר, ואלל קרבן הפסח ההלכה היא שאם אחד מחזיר את פניו אין הוא יכול לאכול מהקרבן כי אין הוא בכלל החצורה, ויש דרך כיצד לאכול את הקרבן פסח, שהפסח אינו נאכל וכו' ואינו נאכל וכו', וצא ללמד שכל הדברים בעבודת ה' צריכים להיות עם סדר וצחצורה ואין כל אחד הולך וצונה לעצמו לומר זהו היושר.

ובענין זה יש לדעת כי המנהג בפסח אין לנו אוכלים שום דבר שאינו מקולף, ומפני זה יש הרבה ירקות שאין לנו אוכלים אותם בפסח, וזהו המנהג המקובל לנו מאבותינו ורבותינו הקדושים, ואין לשנות מזה להסתמך על שטיפת הירקות, כי כל דבר שאנו משנים מדרך אבותינו ורבותינו הקדושים אין לשער את תוצאות הדבר, ואין לנו צריכים לדעת טעם וסיבה לדבר אלא כך שמענו וכך קבלנו.

מחר, ולא הרהרו כיצד נצא אל המדבר צארץ לא זרועה צהיותם כואצים, וצא ללמד שאין יכולים להיות יהודי ולהיגאל ממזרים צלא מסירות נפש, ולצסוף סייע ה' צעדם צלא היה להם שום נזק אצל מתחילה היו צריכים לקבל עליהם מסירות נפש.

והדבר השלישי, זהו האחדות של אהבת ישראל, כי קרבן הפסח נאכל דווקא צחצורה, ולחד מאן דאמר לא יכלו לשחוט את הפסח על היחיד, והיו צריכים להימנות עליו מקודם, ואם אחד מצני החצורה היה ערל לא היה יכול להיות צכלל המנויים על הפסח, כי צני החצורה צריכים להיות כולם כשרים וראויים להימנות על הפסח, ואינו נאכל אלא למנויו, שצריך לדעת כי זה החצורה שלי ורק איתם אני יכול לקיים רצון הצורה, ומזה למדנו שעבודת ה' צריך להיות צחצורה.

אחזור מה שאמר אאבו"ר זי"ע צדרך צחות, כי דברי הצחות שלו הציא הרבה תועלת צאידישקייט, שאמר שהיה אחד שהסציר כיצד ייראה צעת ציאת המשית, שיהיה צריך להיות צצא צישראל כמו שהיה ציציאת מצרים שינאלו כל צצאות ה', והיסקוד של צצא הוא שכולם יהיה להם משמעת כי צלא זה אין יכולים להועיל כלום, וכדי להטיל משמעת יש צצצא פקודה הנקראת 'האפ טאך' (ובלשונם הטמא עמידת דום), היינו שהמפקד קורא 'האפ טאך'

ליל שביעי של פסח – אחרי קידוש

זהירות מחשש שרויה בשעת הסעודה

מז"ח הרה"ק ממשערנאביץ זוק"ל נהג שנתחילת הסעודה אכל מנה כל זכור, ואח"כ הנניעו את המנות, ולא אכלו יותר מנה במשך כל הסעודה, וכל זה מגודל הזהירות שלא יצאו לחשש שרויה אפילו בכל שהוא.

וואאמור"ר זי"ע נהג לאכול מנה רק בין מאכל למאכל, ולא אכל מנה בצירוף עם עוד מאכל. ויש לעורר לאלו הנוהגים לשמות מים כדי שיוכלו לצלוע את שיירי המנה אשר צפיהם, שאין נכון לעשות כן, דמה לי שרויה בקערה או צפה, אבל יין יכול לשמות, כי מי פירות אינו שרויה כי אינם מחמיצין.

ליל שביעי של פסח – בשולח"ט

יציאת מצרים בזכות קבלת התורה

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר וגו' (טו, א), איתא במדרש (שמו"ר פכ"ג ס"ו) אז ישיר משה, ה"ה"ד (תהלים נט, ז) ואני אשיר עוזך וארנן לבוקר חסדך, ואני אשיר עוזך זו שירת הים, וארנן לבוקר חסדך זו בוקרו של מתן תורה, ונ"צ שייכות שירת הים למתן תורה.

ב) במדרש (שמו"ר פכ"ג ס"ד) אז ישיר משה, ה"ה"ד (משלי לא, בו) פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. ונ"צ מה ענין התורה לכאן.

איתא במדרש (הביאו הב"י או"ח סי' ה) צפסוק (שמות יד, כב) והמים להם תומה, שהכריז גבריאל למים שאחריהם, הזהרו שעתידין להשליך כנף ליצית וקשר של תפילין לאחריהם. ונ"צ הכוונה בזה.

ואפ"ל דהנה מנינו כאשר נגלה הקצ"ה למשה רבינו בפעם הראשונה, כשהגיע להר אלקים חוריבה, דכתיב (שמות ג, יא-יב) ויאמר משה אל האלקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוליאת את בני ישראל ממצרים, ויאמר וגו' וזה לך האות כי אנכי שלחתיך צהויאתך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, ופירש"י, השיבו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון וכו', וששאלת מה זכות יש לישראל שיצאו ממצרים, דבר גדול יש לי על הוצאתי זו, שהרי עתידים לקבל התורה על ההר הזה לסוף ג' חדשים שיצאו ממצרים, דבר אחר, כי אהיה עמך, וזה שתלית בשליחותך, לך האות על הצטחה אחרת שאני מצטיחך, שכשתוליאם ממצרים תעבדון אותי על ההר הזה, שתקבלו התורה עליו, והיא הזכות העומדת לישראל. הרי שבני ישראל יצאו ממצרים בזכות שעתידין לקבל את התורה.

ובמעשה יצואר דברי המדרש, ואני אשיר עוזך זו שירת הים, וכאשר משה רבינו פתח לומר שירה על הנסים והנפלאות של יציאת מצרים וקריעת הים, הוסיף ואמר וארנן לבוקר חסדך זו בוקרו של מתן תורה, שרק בזכות שיקבלו את התורה, הגיע הזמן לומר שירה על יציאת

מנרים, דצלי קצלת התורה לא היה להם זכות לנאת משם.

המזכיר אותם תמיד לשמור את חוקי ומשפטי התורה.

שביעי של פסח – בשולח"ט בנעילת החג

לקיים המצוה במחשבה דיבור ומעשה

בנפסח ההגדה, רבן גמליאל היה אומר **כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו, ואלו הן פסח מצוה ומרור. ויש לדקדק בזה, לניחא שנריך לקיים שלשה דברים אלו בפועל כדי לנאת ידי חובתו, אבל מהו הנורך באמירה דווקא.**

ר"ל דהנה יש שלשה חלקים בכל דבר מצוה, ורק אז נקראת על שם גומרה, שנחשב שקיימה צתכלית השלימות, והם מחשבה ודיבור ומעשה, כמו שהאריך בזה הרה"ק מהרצ"א ז"ע בדרך פקודיך, והיינו 'צמחשבה' שצתחילה יתבונן צמחשבתו את המעשה אשר צדעתו לעשות, 'צדיבור' היינו שילמד דיני והלכות המצוה ויאמר צפה מלא לשם יחוד, 'מעשה' הוא מעשה המצוה בפועל, ורק אז יקבל על עצמו ההארות הנשפעות בצכות המצוה הזאת.

וזוהו כוונתו של רבן גמליאל כל שלא 'אמר' שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו, שהרי המחשבה והמעשה צא ממילא, אבל נריך גם חלק

וזוהו ציחור המדרש אז ישיר משה וצני ישראל את השירה הזאת, שאמרו שירה על קריעת הים, שאז זכו להנצל לגמרי מידי המנריים, ועל כן צאותה שעה פיה פתחה צחכמה ותורת חסד על לשונה, היינו שהתחכמו לפתוח פיהם גם צצצה והודאה על 'תורת חסד', דהיינו על התורה שהוא הגורם לכל הנסים של יציאת מנרים.

וזוהו מנות יציאת צא להזכיר את קצלת התורה, כדכתיב (במדבר טו, ל"ג-מ) 'והיה לכם לציאת וראיתם אותם וזכרתם את כל מנות ה' ועשיתם אותם וגו', למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וגו'. והרי זה היה סיבת יציאת מנרים בצכות שיקיימו את המצוות אשר יקבלו צמעמד הנצחר של קצלת התורה.

ועפ"ז מוצן כוונת המדרש, והמים להם חומה, שהים לא רצה לצקוע לפניהם, שיעצרו צתוכה ציצשה וינצלו מידי מנרים, שצאה צטענה שאין להם זכות לנאת מנרים, ואינם ראויים להנצל מידי המנרים הרודפים אחריהם, ולזה הכריז גבריאל למים שאחריהם הזהרו שעתידין להשליך כנף יציאת, לרמוז שיש להם זכות קצלת התורה, שעתידין לקבל את התורה על הר סיני, וילצשו יציאת

ה', לקיים אותם צהלהצות גדולה
ונשגבה, ועל דרך שפירש אאמו"ר זי"ע
צנוסח הצרכה 'ולרגלים אחרים' היינו
שיהיה לנו רגילות מסוג אחר, שנוכל
להפוך הרגילות הרעה לטובה, להתרגל רק
צעשיית מלוות ה'.

ולכוננה זו ממשיכים ואומרים שמחים
בבנין עירך וששים
בעבודתך, קאי על מלוות ומעשים טובים,
כידוע מה שכתב בזרע קודש (פ' כי תצא)
שצכה המלוות שלנו נצנה ירושלים של
מעלה, שצכל מלוה נצנה אצן ונדבך נוסף,
עיי"ש. ושנוכה צכה המלוות ומעשים
טובים לצנות את עיר הקודש, וגם שנוכה
להיות ששים צעבודתך, לקיים המלוות
צשמחה וטוב לצ, ואז נוכה לקרצ את
הגאולה, ולצנין צית הצחירה, ונאכל שם
מן הזבחים ומן הפסחים.

מברכים על הגאולה שלא תהיה ברכה לבטלה
אבל אכתי טעון ציחור סיוס הצרכה,
ברוך אתה ה' גאל ישראל, שהוא
צלשון עבר, והרי עדיין לא גאלנו. אכן יוצן
צפשטות על פי דצרי הרה"ק
מבארדיטשוב זי"ע על מה שמצרכים מלך
מוחל וסולח לעוונותינו ולעוונות עמו צית
ישראל, דשמא אין הקצ"ה מוחל והוי צרכה
לצטלה. וציחר צמשל צילד שרעה שאציו יתן
לו תפות, וחשש שמא אציו לא יתרעה
למלאות צקשתו, ע"כ התחכם ואמר צרכה,
ואז הוכרח אציו לתת לו התפות כדי שלא
יהיה צרכה לצטלה, וכמו כן צני ישראל
אומרים מלך מוחל וסולח לעוונותינו

האמירה, צכדי לקיים המלוה כראוי
צמתשנה ודיצור ומעשה.

להמשיך קדושת ליל הסדר לכל השנה

בנוסח הגדה, ברוך אתה ה' וכו'
והגיענו הליילה הזה לאכול בו
מצה ומרור, כן ה' אלקינו ואלקי אבותינו
יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים
לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך
וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים
ומן הפסחים, ברוך אתה ה' גאל ישראל.
ואפ"ל שהרי אין לך אדם מישראל שאינו
מרגיש התעלות והתלהצות גדולה מקדושת
ליל הסדר, אשר משאיר עליו רישומא
קדושא עד למאוד, ונכספה וגם כלתה
נפשו להמשיך התלהצות והתרוממות הלזו
למשך כל ימות השנה, שתמיד יוכל לעצוד
את ה' צמדריגה גצוהה ונפלאה הזו, שהרי
אין זה חידוש ורצותא שירגיש האדם
צהתרוממות צליל הסדר, שאפילו הפחותים
מישראל מתעלים ומתלהצים צאותה השעה,
אלא אנו צריכים להמשיך צחינה זו לכל
ימות השנה, שצכל השנה ירגיש צקדושת
ליל הסדר.

ועל זה אנו מצקשים מאת הקצ"ה,
דכמו שהגיענו הליילה הזה לאכול
בו מצה ומרור, אשר הם מלוות שמקיימים
אותם צרשפי אש קודש, כן ה' אלקינו
ואלקי אבותינו יגיענו למועדים וכו'
אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שכל
השנה יהיו נחשצים צעינינו צצחינת מועדי

ומה אעשה ואזי שבשמים גזר עלי, והנה אחד מהדברים שצריך להיזהר בזה מאוד הוא מציון הפת, וכאן נוותה עלינו תורה לקחת כל החמץ שצרשותנו ולצערם מן העולם או לפסלם מאכילת כלב, וזהו דבר ציון, ולכן אוכלים קודם זמן הביעור כל מיני מאכלים משובחים, להראות שאין לנו שורפים כדי לצוות את הפת חלילה, אלא כי זהו רצון הצורא.

וזוהו צחינת 'לטהר טמאים, לטמא טהורים, צאומר קדוש', כי רגע לפני סוף זמן אכילת חמץ זהו דבר חשוב ביותר ואנו מכזדים את כל מיני החמץ כי כן ציווה לנו הצורא להחשיבם, אצל בהגיע העת שהתורה נוותה עלינו לשרוף את החמץ לנו שורפים אותו כדי לקיים רצון ה', כי מה אעשה ואזי שבשמים גזר עלי.

ובן בכל ענין צריך לדעת כיצד צריך להתנהג בשני הצחינות, אימתי 'לטהר טמאים' ואימתי 'לטמא טהורים', ושניהם צריכים להיות שווים כי שניהם רצון הצורא, ומה לי סור מרע מה לי עשה טוב הכל מצוות הצורא יתצרך, וזהו 'צאומר קדוש', שהכל נעשה על פי מאמר הקדוש צרוך הוא, ואם עתה רצון הצורא שנבטל את החמץ לא נחשיבהו עתה, ומאידך אפילו ענייני הגשמיות שנראים כדברים פחותים ביותר, כאשר פריו יתן צעתו צריך לעשות זאת בקדושה נשגבה לקיים רצון הצורא.

צבטחון וצחמונה שהקצ"ה ימחול עוונותיהם כדי שלא יאמרו צרכה לצטלה.

ולזה מצרכים צרוך אתה ה' גאל ישראל, כדי שאזינו את הרחמן יצטרך לקרב גאולתינו ופדות נפשינו, כדי שלא תהא נחשב כצרכה לצטלה.

בניגון 'מודי דברי בכבודך הומה ליבי
אל דודיך'

הטעם שאוכלים במוצאי החג דברים שלא אכלו כל הפסח להראות שכל זה לא עשו אלא מחמת ציווי השי"ת

מנהג הרה"ק מצאנז זי"ע היה רבות בשנים להבדיל על שר צמוצאי פסח, וכן היה המנהג בהרבה מקומות לאכול קניידלך צאחרון של פסח אף על פי שלא אכלו זאת כל הפסח משום שרויה, וצאמוזיר זי"ע נהג (באן בארץ ישראל) שבשביעי של פסח צומן רבינו תם הביאו פשטיד"א שנאפה עם שמן זית, וגם אכלו מנה שלא נאפה אכלנו אלא צבית האופה, ושמו יין שלא נעשה על ידי אחד מאנ"ש, אשר כל שלושת אלה לא יעשה לה בכל ימות החג.

ויש לתת טעם לכל זה, על דרך שאמרתי בערב פסח האי שתא טעם מדוע אוכלים כל מיני חימוצים בקעודת ערב פסח, כי אמרו חכמים אל יאמר אדם אי אפשי צאכילת חזיר אלא אפשי ואפשי

לאכול צימות הפסח ואכלום צמונאלי החג
כדי להחשיבם.

הרה"ק מצאנז הפסיק צשנים האחרונות
מלעשות הצדלה על שכר משום
מעשה שהיה, שצדרך כלל היו צריכים כל
שנה להמתין צמונאלי החג עד שימלאו שכר
מהגויים, והיה אחד שלא ניתן צבינה יתירה
ורצה לעשות נחת רוח לרצו, ומנא 'ענה'
והלך וקנה צאמנע חול המועד שכר מאחד
מהגויים שיהיה מוכן מיד צמונאלי החג,
וכאשר ראה הרה"ק מנאנו שהציא מיד
שכר מוכן שאל אותו מאין זאת, וענה לו
שקנה זאת מאת הגוי צאמנע החג, וכראות
הרה"ק מנאנו שצא לידי תקלה ציטל את
מנהגו להצדיל על שכר, ולא הצדיל אלל
על היין.

וזהו הטעם גם מדוע צהגיע זמן מונאלי
החג היה המנהג אלל הצדיקים
להחשיב את הצברים שלא אכלו כל החג,
כדי שלא יהיה נראה שלא אכלו זאת
מחמת זלזול, והראו צזה שכל מה שעשו
לא עשו אלל לקיים רצון הצורא, וכאשר
התורה התירה לאכלו אנו חוזרים ואוכלים
אותו כי אנו מחשיבים את הפת.

אמנם אללנו היה המנהג שלא לאכול
חמץ עד סעודת מצווה או עד
שצת, מפני שאין זה דרך כבוד לרוך
לקנות לחם מיד אחר החג, דמחזי
כרעצנותא וכלהוט אחר תאוות
האכילה, ולעמוד כל הלילה כדי לקנות
לחם טרי זהו דצר מגושם, ולא זהו כוונת
התורה צ'לטהר טמאים לטמא טהורים,
אלל כדי להראות הצדל צין פסח לשאר
השנה הציא את כל הצברים שלא נהגו

דא"ח ושיחו"ק חג הפסח תשפ"ב

צזמן שנמנא שם השכינה כצ יכול וכל
פמליא דיליה.

מנה נשתנה

להפוך כל השנה מחמץ למצה
מנה נשתנה הצילה הזה מכל הצילות.
שבכל הצילות אנו אוכלין חמץ
ומצה, הצילה הזה כלו מצה. הנה 'חמץ'
רומז על צעלי התאוות, המתאויס תאוה

ליל הפרד

טעם שאין אומרים שלום עליכם

מנהגינו דצחג הפסח שחל להיות
צשצת, אין אומרים 'שלום
עליכם', והטעם הוא, דמצואר צזוה"ק
שאומרים צליל הסדר, שקוצ"ה וכל
פמליא דיליה יורדים להשתתף צליל
הסדר אלל צני ישראל, וא"כ אין נאה
לחלוק כבוד רק לשני המלאכים אשר
מלויס את האדם צצואו לציתו, צו

שלא לאכול לשם תאוה

שבבבל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, הלילה הזו שתי פעמים. הנה מהיכן ניכר על האדם שהוא צעל תאוה, שמטביל את מאכלו בכל מיני מטעמים ומעדנים, אצל איך נפעל בקרבנו שכל השנה אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, שכל מעשינו יהיו רק לשם שמים, ע"י הלילה הזו שתי פעמים, שאנו מטבילים כרפס צמי מלח, 'כרפס' מורה על חסד, 'מי מלח' מורה על גבורה, וע"י הטיבול נעשה מיזוג של חסד ורחמים, וביחד הוא מידת תפארת, והרי זה משפיע חסדי ה' על האדם שיהיו כל מעשיו לשם שמים וע"י להמשיך חסדים ורחמים בעולם.

שבבבל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסובין, הלילה הזו כולנו מסובין. הנה 'מסובין' הוא לשון ישוב הדעת, שהאדם מיסב על כסאו צמנחה ושלוחה צהשגת המוחין, ומעלה דעתו שיודע מה שעושה, וצחינת 'יושבין' היינו דוקא שאינו מיושב דעתו ומעשיו הם רק מתוך רגילות ולא צמחשבה רצויה, ומורה על זמנים של קטנות הדעת, אכן כלילה הזה אנו מבקשים שכל מעשינו צמשך כל השנה תהיה צחינת 'כולנו מסובין' מתוך ישוב הדעת, שיהיה כל מעשינו צמחשבה תחילה וצתכלית השלימות.

לאכול ולשתות מטעמים ומעדנים, 'מנה' רומז על התגברות על תאוות האכילה, אצל הלילה הזו כולנו מצדה, כי ליל הפסח סגולתה לפעול על כל השנה להיות צחינת 'מנה' דהיינו להתרחק מכל עניי התאוה, צחינת הכתוב (תהלים קמו, מז) 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם', היינו שרריך לעשות מצחינת ארציות לצחינת שמים, להפוך צחינת חמץ להיות צחינת מנה, שגם צעניני גשמיות יעסוק מתוך כוונות רוחניות להעלותם לתכלית הנרצה.

לאכול בשביל הבריאות ולשם שמים

שבבבל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזו מרור. הנה הירקות הם מיגרר גריר, שאין משציע את האדם, כדאיתא בגמרא (פסחים קז:) רבי יצחק מטביל צירקי, ופירש"י היה אוכל ירק מן המנחה ולמעלה לפי שאין משציע. ואין נאכלים אלא צשציל צריאות הגוף, והנה כלילה הזו אוכלים מרור, שאינו דצר הטעים לחיך, אלא מחמת שכך ליוה הקצ"ה, וצלי ספק שנאכל לשם שמים ולא לתאוה, וע"י אומרים איך נזכה לפעול שבבבל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, שיהיו כל מאכלנו צכל השנה מחמת צריאות הגוף ולשם הצורה, ולא מחמת תאוה, הלילה הזו מרור, שהדצר הזה תלוי כלילה הזה להרגיל את עצמו לאכול ולשתות כי אם לקיים מצות צוראו כשם שהוא אוכל את המרור רק משום ליווי הצורה צ"ה.

יְשַׁלְשֵׁה אַבוֹתַי, אַזְרַהֶם רוֹמוֹ לַמַּעֲשִׂים
טוֹבִים שֶׁהוּא קִיּוֹם הַתּוֹה"ק,
יִחַק לַמִּידַת הַגְּזוּרָה, אֲנִי וְלֹא יִהְיֶה לְךָ
מִפִּי הַגְּזוּרָה שֶׁמַּעֲנוּ שֶׁהוּא הַתּוֹה"ק, יַעֲקֹב
מִרוֹמוֹ לַתּוֹה"ק, כִּי הוּא הִיָּה יוֹשֵׁב צִיִּצְתָּ
שֶׁסָּע וְעָזַר וְעָסַק צַתּוֹה"ק, וְעַיִ לִירוֹף
שֶׁלֶשָׁה אֲצוֹת אֲלוֹ צַצְחִינְתָּם זֹכִים לְהַתְקַשֵּׁר
לְאַחַד אֲלֵקֵינוּ שְׁצַמִּים וְצַאֲרָךְ.

חַמִּישָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ, חַמִּישָׁה חוֹמֵשֵׁי תוֹרָה.
שֵׁשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ, שֵׁשָׁה סְדְרֵי
מִשְׁנָה. רִמּוֹ כֹּאֵן שֵׁשׁ סְדֵר לַמִּשְׁנָה, שֶׁתִּהְיֶה
הַלִּימוּד צַסְדֵר נְכוּן, צַתְחִילָה חַמִּשָּׁה חוֹמֵשֵׁי
תוֹרָה, וְאַחֲ"כַּ שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְאַחֲ"כַּ
גַּמְרָא וְשׁוֹלְחָן עֵרוּךְ, וְכַךְ יִצוּא לְהַתְדַצֵּק
צַאֲחַד אֲלֵקֵינוּ שְׁצַמִּים וְצַאֲרָךְ.

שִׁבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ, שִׁבְעָה יָמֵי שְׁבַתֵּי אֵי.
שְׁכַל יָמוֹת הַשְּׁבֻעָה יַעֲזוֹד עַל
עַלְמּוֹ, לְהַזְדַּקֵּךְ אֶת חוֹמֵרֵיֶיךָ, וְצִיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי תִהְיֶה הַשְּׁלֵהֲצַת עוֹלָה מֵאַלְיָה,
לְהַתְקַשֵּׁר צַקְדוּשָׁה גְדוּלָה צַאֲחַד אֲלֵקֵינוּ
שְׁצַמִּים וְצַאֲרָךְ.

שְׁמֹנְתָה יָמֵי מִיִּלְדָּה, כִּידוּעַ טַעַם מַלּוֹת
מִיִּלְדָּה הַמְצוּאֵר צַרְמַצְ"ס הֵיִינוּ
הַתְנַהֲגוֹת צַקְדוּשָׁה וְטִהָרָה, כִּי הַקְדוּשָׁה
הוּא הַפֶּתַח לְקַרֵּב הָאָדָם לְאַחַד אֲלֵקֵינוּ
שְׁצַמִּים וְצַאֲרָךְ.

תְּשַׁעָה יָרַחֵי לִידָה, רוֹמוֹ עַל מַלּוֹת
עֵשִׂין וּמַלּוֹת ל"ת, כִּידוּעַ שִׁלְיִרַת
הָאָדָם מִתְחַלֵּת עַיִ שְׁמִירַת מַלּוֹת ל"ת שֶׁל
פְּרִישָׁה צִימֵי טוֹמָאָה, וְאַחֲ"כַּ קִיּוֹם מ"ע שֶׁל

לְהַתְפַּלֵּל עַל הַגְּאוּלָּה כְּמוֹ אַבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר רָאוּ
הַבֵּינִין בְּעֵינֵיהֶם

אֲדִירָה הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְוֵב, בְּמַהֲרָה
בְּמַהֲרָה בִּימֵינוּ בְּקִרְוֵב וְכוּ'. הִנֵּה
אֲצוֹת אֲצוֹתֵינוּ אֲשֶׁר רָאוּ צְעִינֵיהֶם אֶת צִיִּת
הַמְקַדֵּשׁ צַתְפֹּאֲרָתוֹ, וִידְעוּ מֵהַ שֶׁאֲצוֹדוֹ,
וְצוֹדֵאֵי שֶׁעֲרָכוּ אֶת הַסְּדֵר וְאֲמָרוּ תְּפִילָה כְּזוֹ
צַגְעוּגוּעִים עַלְמוּמִים, וְדַצֵּר זֶה לְרִיכִים אֲנוֹ
לְהַתְצוֹנֵן צַקְרָצְנוֹ, הָאֵיךְ הֵם עֲרָכוּ אֶת
הַסְּדֵר, וְאִזִּי תִהְיֶה כָּל הַסְּדֵר צַאֲוֹפֵן אַחֵר,
וְיֵאמְרוּ פִּיּוֹט זֶה מִתּוֹךְ גְּעוּגוּעִים.

י"ג דברים שמטרתם לקרב להקב"ה

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ, אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ, אֶחָד
אֲלֵקֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וְבַאֲרָץ. הִנֵּה כָּל
הַדְּצֵרִים שֶׁנִּמְנוּ כֹּאֵן, מִטְרַתָּם הוּא לְהַגִּיעַ
לְדַצִּיקוֹת צַאֲחַד אֲלֵקֵינוּ שְׁצַמִּים וְצַאֲרָךְ,
וּנְפַרְטֵם קֶלֶת צוּה.

יְשַׁנֵּי לְזוֹחוֹת הַבְּרִית' הוּא דַצֵּר הַפְּשׁוּט,
שֶׁהֵרִי צַכַּח הַתּוֹרָה צַאִים לְדַצִּיקוֹת
צַה', כְּדַכְתִּיב (דְּבָרִים י' ב) אֶת ה' אֲלֵקֵיךְ
תִּירָא אֹתוֹ תַעֲזֹד וְצוֹ תַדְצַק, וְדַרְשׁוּ חוֹ"ל
וְכִי אֲפֶשֶׁר לְדַצוּקֵי צַשְׁכִּינָה, וְהַכְתִּיב כִּי ה'
אֲלֵקֵיךְ אֲשֶׁר אֹכְלָה, אֲלֵא הַכּוֹוֵנָה הוּא
לְהַתְדַצֵּק צַתְלַמִּידֵי חַכְמִים, וְאִזִּי נַחֲשֵׁב לוֹ
כְּאִילוֹ הַתְדַצֵּק צַהֲשְׁכִינָה כְּצִיכּוֹל. וְכַדִּיאִתָּא
צוּה"ק דְּקוֹצ"ה וְאוֹרֵייתָא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא,
שְׁכַל הַתּוֹרָה כּוֹלוֹ הוּא רִצּוֹן ה'. וְאַחֲ"כַּ עַיִ
הַתּוֹרָה זֹכֶה לְקִירְצָה גְדוּלָה לְאַחַד אֲלֵקֵינוּ
שְׁצַמִּים וְצַאֲרָךְ.

המנויה לצוא, כמו כן האדם אשר יש לו יסודות טובים וחזקים, יש לו עמידה איתנה לעמוד כנגד כל הנסיונות.

זכרון ליל הסדר מביא האדם להתרוממות בכל השנה

הביאני אל בית היין ודגליו עלי אהבה (ב, ד). יש לרמוז צוה, דהנה כאשר האדם יושב במסעו כליל הסדר, מתעלה ומתרומם בהשגות והארות גדולות ונפלאות עד למאוד, ומרגיש בקירצת אלוקים, מחמת קדושת הלילה הזאת, ומכל המנוות אשר מקיימים כליל הסדר. אזל לפעמים באמצע השנה נופל בזמנים ונסיונות קשים, ואין בכחו לעמוד את ה', העצה לזה הוא, שיזכר בחג הפסח אשר עבר עליו בהתעלות גדולה ונפלאה, וזה יועיל לו להתקרב אל ה', ולעמוד בכל הנסיונות.

וזהו שאמר שלמה המלך צרוז חכמתו, שבמשך כל השנה בהגיע עת נסיון, יעלה האדם בדעתו, הביאני אל בית היין, דמה טוב היה לו יוכל עתה להתקרב ולצוא לליל הסדר, כאשר שותים ד' כוסות, ואז ודגליו עלי אהבה, שיוכל לדג לצוא לאהבה קרובה לפני הקב"ה.

יו"ט בבוקר – בקידושא רבא

ההשפעות אינם תלויים במעשי האדם
אמרו תז"ל (ר"ה פ"א מ"ב) בפסח נידונין על התבואה. ולכאורה יקשה

פו"ר, אשר בקיומם בקדושה נעשה האדם לבוק צאחד אלקינו שבשמים וצארח. **עשרה דבריא'**, עשרת הדצרות מחולקים לשטים, חמשה דצרות דצצרים צין אדם לחצירו, וחמשה דצרות דצצרים שצין אדם למקום, וצא להשמיענו שדא ודא אחת הוא, וצריך האדם לצוק את עצמו דצצרים צין אדם לחצירו, כמו שעמל דצצרים שצין אדם למקום, וכפי המקופר צקהל חסידים, שנאצד שעון יקר של הרה"ק מקאצק זי"ע, והיה מצטער על הדצר הזה, ותמהו החסידים מאוד לציצת דצר שמצטער על אוצדן דצר גשמי, ונענה ואמר להם, שעיקר דאגתו הוא איך היה יכול לחול על החפץ שלו דצר שאינו רצון ה'.

ישלשה עשר אני יודע, שלשה עשר מדיא', היינו י"ג מידות, והנה צימי התשובה ועשי"ת אומרים הרבה פעמים י"ג מידות, והעיקר של עשי"ת הוא תשליך, להיפטר מהעונות המעיקים על ישראל, והעיקר של תשליך הוא י"ג מידות המעוררים חסדי השי"ת צ"ה, דצוה אפשר להגיע לצחינת אחד אלקינו שבשמים וצארח.

שיר השירים

היסודות מסייעים לעמוד בנסיונות

קורות בתינו ארזים רהיטנו ברותים (א), (י). הציאור הוא, דכמו הצית אשר צנוי צקורות ויסודות חזקים, אזי קורות ציתו עומדים חזקים, ואינו נופלים צכל רוח

אמר הכתוב (תלים קי"ט, ב"ט) 'דרך שקר
הסר ממני', אין הכתוב מדבר משקר
ממש, שאמרה התורה (שמות כו, ג) 'מדבר
שקר תרחק', אלא אפילו מדברים שאינם
רק בגדר 'דרך שקר', שאין זה שקר ממש,
גם זאת 'הסר ממני', מחמת שצריכים
לעשות גדרים וסייגים שלא לצוא לשום
מכשול של שקר.

בענין מאכל פצעי"י

חזקתים רגלי הבהמות שאין אוכלים פצעי"י

בפסח

מצאתי רחיה מהשולחן ערוך שאין
אוכלים מאכל פצעי"י צחג
הפסח, שנפקק להלכה, שצריך לחתוך
רגלי העופות מחמת שמסתובבים צחמך,
ולכאורה למה צריך לחתקן, הלא די
לנקותם, ולמה צריך לחתוך אותם, אלא
מכאן סימן שאין אוכלים הרגלים, ולכן
חזקתים את הרגלים כיון שאין צורך בהם.

הנה הטעם בזה הוא, כי אכילת הפצעי"י
הוא בשביל תיקון מידת היסוד, אצל
צפסח אוכלים מנה שמורה בחינת דעת,
ושורש ויסוד מידת הדעת הוא שיהיה
המח שליט על הלב, ואזי ממילא כל
המידות הם כתיקונם, ואין הצורך אז
לתיקון מידת היסוד.

דא"כ ראוי לאכול צפסח הרבה חמך,
חלות ומוזנות, כדי לעורר השפעות טובות
על תצואות השדה, ולמה אוכלים לחם
עוני. וכמו"כ ידוע התמיהה, דצצצועות
שנידונין על הפירות, מניחים אילנות
צציהמ"ד, ואילו צט"ו כאשר נידונין על
האילן אוכלים פירות, והא הוא דבר
והיפוכו, ומה הטעם בזה.

ונראה לומר, שטעם אחד הוא לכולם,
שיסוד הוא שצריך האדם
להחמין שהכל הוא משמים, ואין דבר
התלוי בצוחו ועולם ידו, שהקצ"ה הוא
המשפיע ופותח האוצרות מלמעלה, ולכן
תמיד כאשר האדם מצייר לעצמו צחיזה
אופן תצוא ישועתו, צסוף הקצ"ה עוזרו
ממקום אחר, אשר לא עלתה צדעתו, אכן
האדם צריך לעשות קצת השתדלות, אצל
ידע שעיקר השפע יורד מן השמים.

ובזה מוזן למה עושים כל הפעולות
ההפכיות מהדבר הנשפע,
להורות שאין מועיל מעשה האדם כלל,
אלא הקצ"ה הוא המוריד והמשפיע כל
ההשפעות, ואפילו אם האדם אוכל לחם
עוני, מ"מ הקצ"ה משפיע לו הרחצה.

דרך שקר הסר ממני

נחגו אצלנו שלא לקרוא הצער אשר
אוכלים צמקום הדגים, צשם
'פאלשע פיש', אלא 'פסח'דיגע פיש',
להורות על הריחוק מדבר שקר, ועל זה

סדר הקערה לתיקון המידות

הנה ששת הסימנים על הקערה הם כנגד שש המידות, והקערה הוא כנגד מלכות, ושלשה מצות הוא כנגד חכמה צינה ודעת. ולכאורה יתעורר השאלה, מדוע כל המידות הם מיוסדים בקערה למעלה מג' המידות של חכמה צינה ודעת, הלא צריך להיות להיפך.

אבל התירוץ הוא, כמו צנין גבוה תלוי ציקודות מאשר הניחו למטה, דאם יש יסודות טובים וחזקים, אפשר לצנות צנין חלש יותר, ואפילו מעץ, והעיקר שהיסוד צריך להיות חזק יותר כל הצנין שעליה, כמו כן הוא צענין המידות, חכמה צינה ודעת המה היסודות החזקים, ועליהם אפשר להעמיד כל המידות. והקערה הוא רק כלי, הוא כנגד מלכות דלית ליה מדיליה כלום.

ליל שביעי של פסח – בשולח"ט

תורה הכנה לתפילה

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר וגו' (טו, א), איתא במדרש (שמו"ר פכ"ג ס"ו) אז ישיר משה, ה"ד (תהלים נב, יז) ואני אשיר עורך וארנן לבוקר חסדך, ואני אשיר עורך זו שירת היס, וארנן לבוקר חסדך זו בוקרו של מתן תורה, ול"צ שייכות שירת היס למתן תורה.

ב במדרש (שמו"ר פכ"ג ס"ד) אז ישיר משה, ה"ד (משלי לא, כו) פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. וצריך ציבור.

נראה לצאר זהקדם לצרי אמו"ר זי"ע על הפסוק (בראשית יח, ד) יקח נא מעט מים, שקאי על הרוצה להתפלל כראוי, צכוונה והתרוממות והתעלות המוחין, שצריך לעשות הכנה דרצה צלימוד הגמרא, להתקשר צכח התורה, וזהו יקח נא מעט מים, ואין מים אלא תורה, ואח"כ ורחצו רגליכם הרומז על כח התפילה, עכ"ד.

וזהו ציבור המדרש, ואני אשיר עורך זו שירת היס, רומז על כח התפילה, שפתחו פיהם צתפילה והודאה לפני הקצ"ה, וממשיך לצאר מהו ההכנה להגיע לזה, וארנן לבוקר חסדך זו בוקרו של מתן תורה, שרק צכח התורה יכולים לגשת אל הקודש צתפילה וצקשה לפני הקצ"ה.

ולזה דרש ג"כ צמדרש, אז ישיר משה וצני ישראל, ולכאורה איך יכולים להתפלל לפני ה', לזה הסמיך הכתוב פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונו, דהיינו צכח התורה יכול לפתוח פיו לשונו לדצר לפני שומע תפילה.

שב"ק פ' אחרי – אחרון של פסח בחו"ל

טבילה לכבוד שבת בשש"פ שחל בער"ש **באז** לשאל אותי צענין טבילה צמקוה לכבוד שבת, צשציעי של פסח שחל צערצ שבת, ועניתי שצודאי שיש להימנע מכך שהוא הכנה מיו"ט לשבת, ושאלו אם מועיל עירוצ תצשילין לזה, ועניתי

הוא צקי ויכול להמשיך הצרכות והשפעות
לכל אחד ואחד כפי הצורך שצבילו.

ליל שב"ק – באבלת קיגל

הטעם דבפסח יוצאים בקוגל תפוחי קידוש
במקום סעודה

הגאון זעל שבב' הלוי זל"ל פסק דבפסח
יוצאים חוצת 'קידוש במקום
סעודה' בפשטיד"א של תפוחי אדמה.
ולכאורה הלא דבר פלא הוא, והלא אינו
מידי דמייזון.

דיתבן להוסיף צנותן טעם על פי מה
שכתב בספר הדרת קודש (דף י"ח
ע"ב) שהרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע
וצנו הרה"ק משינאווא זי"ע, נהגו לצרף
על תפוחי אדמה צרכת שהכל נהיה צדצרו,
וכן נהג אחריהם הרה"ק מאינטערדאס
זאוק"ל, והוא אסצרא לן מלתא צטעמא, כי
תששו לשיטת תלמידי רבינו יונה (המובא
בתשובת חתם סופר או"ח ס"ג) צטעם אורז
דמצרכינן עליה צורא מיני מזונות משום
דזיין, וה"ה לכל דבר שאוכלים למזון, וכן
הוא דעת הרה"ק (המובא בטאו"ח סי' ר"ח)
דדוחן נמי מצרכינן עליה צורא מיני מזונות
משום דזיין וסועד הלצ, ואע"ג דאנן
פסקינן הלכתא צפשיטות דמצרכינן על דוחן
שהכל, והוא דעת הרי"ף והרמב"ם דרק
צאורז מצרכינן צמ"מ, משום דשייך צו
חימוץ ע"י גריה כשמערצין אותם עם
חיטין ויש צה חשיצות לחם, משא"כ צשאר

דלכאורה אין זה מועיל, שאין מזכירין
צעשיית עירוב צצבילין על הצבילה,
ואפילו שאומרים וכל צורכנא, זה מועיל
רק למי שהולך למקוה ואינו מתכוון לשם
צצת, רק טובל לצרכו ולהנחתו, אצל
עכ"ז עלתה לו טבילתו, כדברי הבעש"ט
הקי זי"ע, שיש ג' דברים אפילו שנעשים
צלי מחשבה מיוחדת, הרי זה מועיל כאילו
עשאוהו כתיקונה, צדקה צלי כוונה עלתה
לו, אכל צצצת ולא הזכיר לכבוד צצת
קודש, וההולך למקוה ולא כיון עלתה לו
טבילתו וטהר.

דעל כן הענה הוא כאשר טובלים לפני
התפילה, שאז טובל לכבוד היו"ט,
יכול לטבול את עצמו גם לכבוד הצצת,
ואני אומר זאת, כי לדעתי הרי זה
לאמיתה של תורה, ורצוני שיוקצע
הדבר לדורות.

ליל שב"ק – בשולחן הטהור

מהו בקי בברכות

בגבני' (ברכות לח.) משתבחין ליה רבנן
לרבי זירא בר רב זביד אחוה
דרבי שמואל בר רב זביד דאדם גדול
הוא, ובקי בברכות הוא. 'צקי צצרכות'
היינו היודע כל מאכל איזה מצרכה מצרכים
עליה, ואפשר להוסיף שכל הצקי צצרכות,
דהיינו שידע כל הלכות הצרכות, כמו כן

על כרפס, ואחרי ששמע שהרה"ק מראפשיץ זי"ע היה מצדק שהכל עליהם, עמד וחשב איזה רגעים אולי האמת עם הרב מראפשיץ, ולקח ספר הערוך, ושם נאמר כמהים ופטרויות שקורין טארטאפעל, ומוצן שנתחלף והוא מה שאנו קורין קארטאפל, ומאז לא לקח שוב תפוחי אדמה לכרפס, ע"כ.

ולפי זה פשטיד"א הנעשה מתפוחי אדמה שהוא דצר המיזן, ונכנס בספק של צורא מיני מזונות, וע"כ מצרכים שהכל מנלד הספק, ע"כ שפיר אפשר לנאת צו קידוש במקום סעודה.

מינין אפילו אוכלים אותם למזון לא מצרכינן עלייהו צורא מיני מזונות. אמנם חששו הנהו לדיקים לדעת תלמידי רבינו יונה והרה"ש לספק עכ"פ צמידי שאוכלין אותם למזון, כמו תפוחי אדמה דכולא עלמא אכלי להו ומיזן זייני, ואכל רבים הוא עיקר המזון, חששו עכ"פ לעשותו ספק אי לצדק צמ"מ או צפה"א, והנה על כולם אם אמר שהכל ינא, ומהאי טעמא צירכו הני קדושים הני"ל זל"ה שהכל על תפוחי אדמה, ע"כ.

ובספר תהלה למשה הנדפס צריש ישמח משה, מציא שהרה"ק בעל ישמח משה זי"ע נהג מתחילה לצדק על תפוחי אדמה פרי אדמה, ולקח אותם